

DPH – Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty známá také jako univerzální daň, je druh nepřímé daně, která je obsažena v téměř každém zboží a službách. DPH také tvoří nejdůležitější příjem státního rozpočtu a je zakotvena v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. DPH se od roku 2019 počítá pomocí matematického výpočtu.

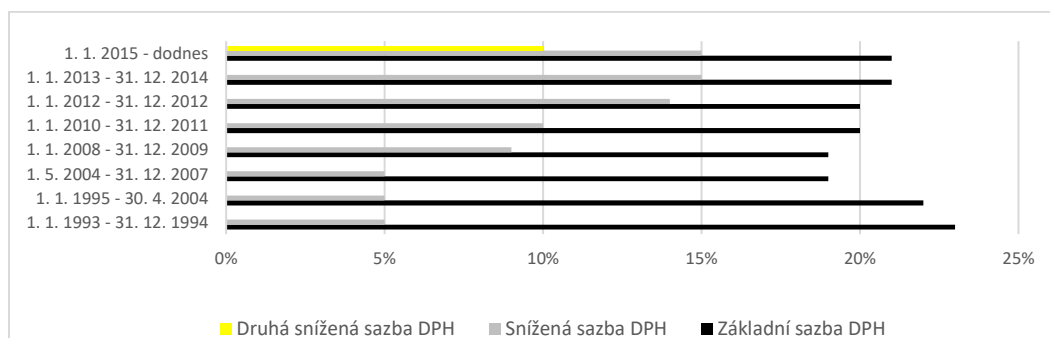
Sazby DPH dělíme:

- Základní sazba 21 %
- Snížená sazba 15 %
- Druhá snížená sazba 10 %

Některé služby jsou od DPH osvobozeny jako například některé poštovní služby (všechny druhy poštovních poukázek, obyčejná listovní zásilka, doporučený balík), vzdělání, stravovací služby a zdravotnictví.

Vývoj DPH v ČR od roku 1993 – dodnes

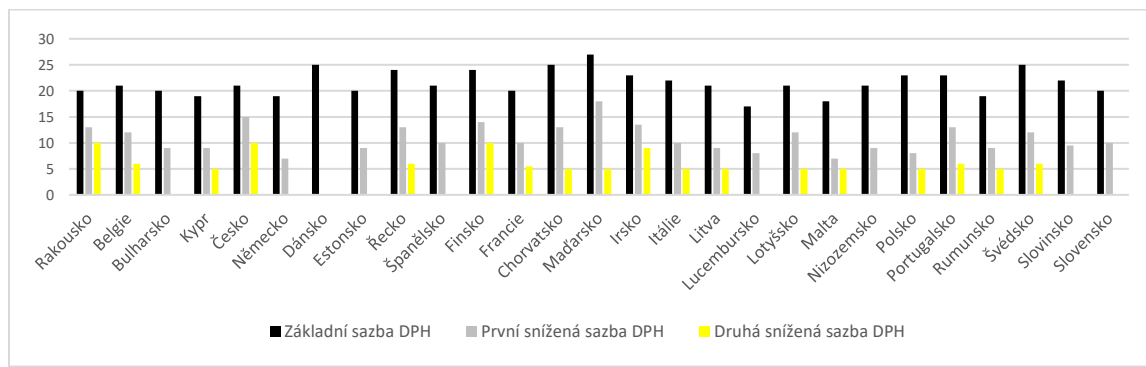
Následující graf zachycuje vývoj všech sazeb DPH v ČR. Nejvyšší základní sazba byla v roce 1993 (23 %) a poté klesala až do roku 2009 (19 %). V roce 2010 začala sazba DPH zase stoupat až do roku 2013, kdy se ustálila na 21 %. Snížená sazba DPH byla naopak roku 1993 až do roku 2007 nejnižší a postupně se zvyšovala až do 15 %. Druhá snížená sazba DPH je 10 % a byla zavedena roku 2015.

Zdroj: Webový portál Kurzy [online] [vid. 9. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/dph/sazby/?msclkid=924e046cb82011ec98aa5b0639bb69cd>, vlastní úprava

Sazby DPH v jednotlivých zemích EU v % (k 1. 1. 2021)

Na tomto grafu lze vidět všechny sazby DPH v zemích EU. Kupříkladu v Dánsku je pouze základní sazba DPH oproti třeba Německu, kde mají ještě první sníženou sazbu DPH. Zajímavostí je, že druhá snížená sazba DPH nesmí být nižší než 5 %. Důležité zmínit je že každá země má svojí DPH v jiné podobě např. VAT, PVM, IVA...

Zdroj: Webový portál Europa [online] [vid. 9. dubna 2022]. Dostupné z: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_cs.htm#shortcut-9, vlastní úprava

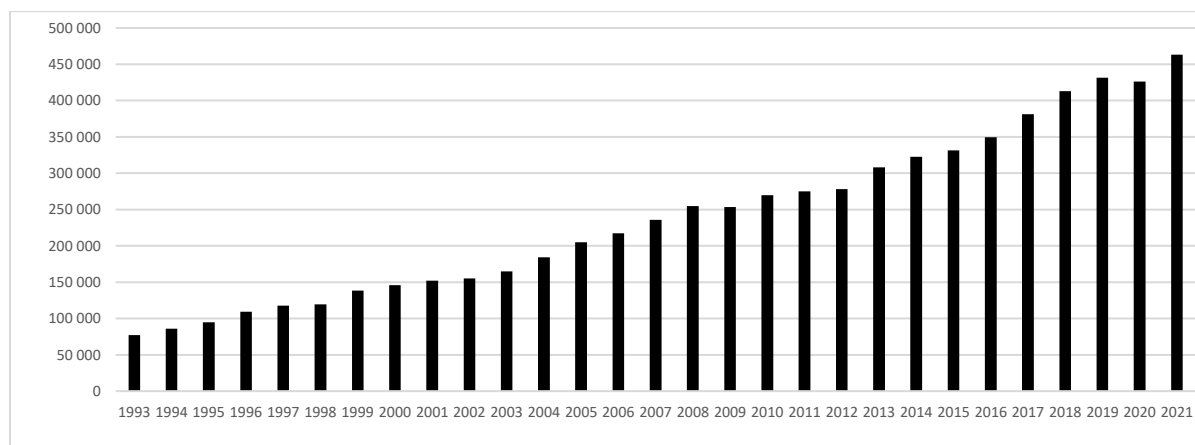
Zdroje: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235?msclkid=a2d5012bb82011ec91b4202e932dc407>

<https://www.moneta.cz/kalkulacky/kalkulacka-dph?msclkid=9a0af892b82011ec8411a7464393b021>

<https://www.uctujemeprovas.cz/dane-a-mzdy/11-princip-avypocetdph?msclkid=d1d636e1b96211ecbb7541e9b17d8104>

Vývoj inkasa DPH v ČR (v mil. Kč)

Zde na grafu můžeme vidět vývoj inkasa sazby DPH v České republice, a to v mil. Kč. Jeden z nevyraznějších poklesů inkasa byl v roce 2020 a to nejspíš z důvodu pandemie covid 19, kdy došlo k poklesu na 426 198 mil. Kč.

Zdroj: Webový portál Finanční správa [online] [vid. 9. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>, vlastní úprava

Hodnota DPH u pohonných hmot v ČR (k 14. 3. 2022)

V ČR pohonné hmoty spadají pod 21 % sazbu DPH a v následující tabulce je průměrná cena pohonných hmot. Lze vidět kolik je tedy cena po odečtení obou nepřímých daní a jaká částka z ceny se odvádí státu. Odvod státu je tedy tvořen spotřební daní, která je pevně stanovena, a DPH.

	Benzín 95	Nafta	LPG	CNG
Cena	48 Kč/l	52 Kč/l	21 Kč/l	56 Kč/l
Spotřební daň	12,84 Kč	9,95 Kč	2,15 Kč	2,80 Kč
DPH 21 %	8,33 Kč	9,02 Kč	3,64 Kč	9,72 Kč
Cena po odečtení daní	26,83 Kč	33,03 Kč	15,21 Kč	43,48 Kč
Odvod státu	21,17 Kč	18,97 Kč	5,79 Kč	12,52 Kč

Zdroj: Webový portál Měšec [online] [vid. 9. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/benzinova-a-naftova-drahota-z-ceho-se-skladaji-ceny-pohonných-hmot/?msclkiid=0fb114e5b81611ec8e40a1eeb663ab3a>, vlastní úprava

Snížení sazby DPH v Polsku (od 1. 2. 2022)

Hlavní důvodem snížení sazeb DPH v Polsku bylo, aby zmírnili rostoucí inflaci, jelikož v říjnu (2021) inflace dosahovala hodnot 6,8 % a v listopadu (2021) dosáhla úrovně 7,8 %. V minulém roce (2021) polská vláda předpokládala že by se inflace v letošním roce (2022) mohla dostat až na 8,3 % čemuž chtěli zabránit právě formou snížení DPH u určitých produktů na 0 %. Toto opatření dle ekonomů může působit i proinflačně, navíc to způsobí zatížení jejich rozpočtu.

Zdroje: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235?msclkiid=a2d5012bb82011ec91b4202e932dc407>
<https://www.moneta.cz/kalkulacky/kalkulacka-dph?msclkiid=9a0af892b82011ec8411a7464393b021>
<https://www.uctujemeprovas.cz/dane-a-mzdy/11-princip-avypocetdph?msclkiid=d1d636e1b96211ecbb7541e9b17d8104>